

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 3 czerwca 2002 r.

35568

RPO-360555-V-KD/00

Pan Marek Pol
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Infrastruktury

Szanowny Panie Ministrze

Od dłuższego czasu przedmiotem zainteresowania Rzecznika Praw Obywatelskich pozostaje problem stosowania w lokalach mieszkalnych dla potrzeb rozliczenia kosztów zużycia energii cieplnej nagrzejnikowych podzielników tych kosztów.

Ponieważ do Biura Rzecznika wpływa bardzo wiele skarg dotyczących rozliczania kosztów zużycia energii cieplnej w lokalach mieszkalnych przy pomocy wskazanych urządzeń, problem ten Rzecznik przedstawił w wystąpieniu z dnia 14 grudnia 2000 r. skierowanym do Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa, zwracając uwagę na brak wystarczających regulacji prawnych dotyczących zarówno rozliczenia kosztów zużycia energii cieplnej za pomocy podzielników, jak też wymogów technicznych, jakie powinny one spełniać.

W udzielonej Rzecznikowi odpowiedzi (pismo z dnia 27 marca 2001 r., sygn. AB-2/CW/173/81/01) Minister Rozwoju Regionalnego i Budownictwa stwierdził, że podzielniki, jako urządzenia nie spełniające przewidzianych w ustawie z dnia 3 kwietnia 1993 r. - Prawo o miarach (Dz.U. Nr 55, poz. 248 ze zm.) warunków dla urządzeń pomiarowych, nie podlegają kontroli metrologicznej. Są one natomiast wyrobami budowlanymi, których stosowanie w obrocie uzależnione jest od spełnienia wymagań przewidzianych w art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r., Nr 106, poz. 1126 ze zm.) określających zasady dopuszczenia do obrotu i stosowania wyrobów budowlanych.

Równocześnie Minister Rozwoju Regionalnego i Budownictwa podzielił pogląd Rzecznika, że istnieje potrzeba stworzenia przepisów regulujących sposób funkcjonowania i użytkowania systemów rozliczeniowych wykorzystujących odczyty wskazań podzielników.

Z oferta opracowania projektu takich przepisów wystąpił Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Techniki Instalacyjnej „INSTAL”. Z uwagi jednak na to, że omawiana problematyka należy do właściwości ministra do spraw gospodarki, Minister Rozwoju Regionalnego i Budownictwa powiadomił o tej inicjatywie ówczesnego Ministra Gospodarki.

W związku z powyższym, w dniu 17 maja 2001 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Ministra Gospodarki wystąpienie, w którym przedstawił omawiany problem z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie.

Niestety w udzielonej Rzecznikowi odpowiedzi (pismo z dnia 29 maja 2001 r., sygn. DE-5/KS/1691/357/1370w/2001) Minister Gospodarki nie zgodził się z poglądem, że uregulowanie odpowiednimi szczegółowymi przepisami stosowania podzielników jest niezbędne, choć zapewne ułatwiłoby to właścicielom budynków wprowadzenie systemów rozliczeń kosztów zaopatrzenia budynków w ciepło z użytkownikami lokali. Zdaniem Ministra, wobec ogromnego zróżnicowania stanu technicznego poszczególnych budynków oraz występujących rozwiązań technicznych ustalenie szczegółowych, uniwersalnych a jednocześnie uwzględniających te zróżnicowania zasad rozliczeń kosztów zakupu ciepła dostarczanego do budynku byłoby niemożliwe.

Wskazać jednak należy, iż do mojego Biura nadal wpływają bardzo liczne skargi od obywateli kwestionujących rozliczenia kosztów zużycia energii cieplnej za pomocy nagrzewnikowych podzielników tych kosztów. Skarżący poddają w wątpliwość wiarygodność przedstawianych im rozliczeń. W sytuacji, gdy brak jest przepisów regulujących system dokonywania rozliczeń na podstawie podzielników kosztów zużycia ciepła, jak również przepisów pozwalających na kontrolę prawidłowości stosowania i działania tych urządzeń, trudno jest polemizować z zarzutami stawianymi przez zainteresowanych obywateli. Jednocześnie liczba skarg do Rzecznika w tego typu sprawach świadczy o tym, że problem jest istotny i ma charakter ogólny. W ocenie Rzecznika przemawia to za istnieniem potrzeby wprowadzenia stosowanych regulacji w omawianym zakresie do obowiązującego stanu prawnego.

Dlatego też w dniu 23 stycznia 2002 r. Rzecznik po raz kolejny zwrócił się do Ministra Gospodarki o rozważenie, w ramach trwających prac legislacyjnych nad zmianami do ustawy Prawo energetyczne, możliwości uregulowania sposobu funkcjonowania i użytkowania systemów rozliczeniowych wykorzystujących odczyty wskazań podzielników w przepisach prawa.

W odpowiedzi, udzielonej Rzecznikowi w dniu 18 lutego 2002 r. (sygn. DE-6/KS/266/104/415w/2002) Minister Gospodarki wyraził pogląd, iż ustalenie i pobieranie przez właściciela od lokatora opłat za używanie lokalu nie jest działalnością gospodarczą, stąd też problematyka rozliczenia kosztów ogrzewania lokalu za pomocy nagrzewnikowych podzielników tych kosztów nie może być objęta regulacjami Prawa energetycznego. Problematyka ta może być uregulowana prawnie wyłącznie w przepisach dotyczących

gospodarki mieszkaniowej. Z tego względu Minister Gospodarki uznał się za organ niewłaściwy do uwzględnienia postulatu Rzecznika Praw Obywatelskich zgłoszonego w skierowanym do niego wystąpieniu.

Problem rozliczania kosztów ogrzewania za pomocy nagrzewnikowych podzielników tych kosztów nadal jest przedmiotem bardzo wielu skarg do Rzecznika, Jest on również obecny w mediach. Istniejący w omawianym zakresie stan faktyczny i prawny oceniany jest jednoznacznie negatywnie. Przykładowo wskazać można artykuły prasowe, które w ostatnim czasie ukazały się w tygodniku „Wprost” (Nr 20 z.19.05.2002 r. oraz Nr 21 z 26.05.2002 r.), z których wynika, że większość lokatorów, posiadających zainstalowane w mieszkaniach podzielniki kosztów ogrzewania płaci zawyżone rachunki za zużyte ciepło. Z badań prowadzonych przez ekspertów Politechniki Warszawskiej wynika, jak podaje tygodnik „Wprost”, że stosowane obecnie w Polsce metody rozliczeniowe powodują błędy sięgające 200-800 %, a czasem nawet 2000%. W związku z tym obliczenia prowadzone na podstawie wskazań podzielników kosztów zużycia ciepła są de facto fikcja.

Warto także zwrócić uwagę, iż potrzebę prawnego uregulowania problematyki rozliczenia kosztów zużycia ciepła za pomocy podzielników dostrzegają również środowiska naukowe oraz przedsiębiorstwa zajmujące się montażem podzielników oraz prowadzeniem na ich podstawie rozliczeń. Do takich wniosków prowadziła m.in. zorganizowana w ubiegłym roku w Jedlni koło Radomia konferencja, zorganizowana m.in. przez Instytut Ogrzewnictwa i Wentylacji Politechniki Warszawskiej oraz Centralny Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Techniki Instalacyjnej „INSTAL” w Warszawie poświęcona tej tematyce. Wnioski te miały zostać następnie przekazane odpowiednim instytucjom centralnym.

W tym stanie rzeczy zwracam się do Pana Ministra, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) o przeanalizowanie możliwości opracowania projektu stosownych regulacji prawnych w ramach kierowanego przez Pana Ministra resortu, a gdyby Pan Minister uznał swoją niewłaściwość w przedstawionej sprawie, to o spowodowanie uzgodnienia pomiędzy Ministerstwami, który resort władny jest zająć merytoryczne stanowisko w omawianym zakresie. Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika o poczynionych ustaleniach i podjętych działaniach.

Łączę wyrazy szacunku

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk